

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Ighondo leMpuma Kapa: Isebe leMundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Lefapha la Thuto

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2024

AFRIKAANS HUISTAAL V2

PUNTE: 80

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 30 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Lees die volgende instruksies noukeurig deur voordat jy die vraestel beantwoord.
2. Moenie probeer om die hele vraestel deur te lees nie. Raadpleeg die inhoudsopgawe op bladsy 4 en merk die vraagnommers van die letterkundetekste wat jy in die klas bestudeer het. Lees daarna die vrae oor die tekste wat jy gedoen het en kies die soort vraag wat jy wil beantwoord.
3. Die vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

AFDELING A: Gedigte (30)

AFDELING B: Roman (25)

AFDELING C: Drama (25)

4. Beantwoord VYF vrae in totaal: DRIE in AFDELING A, EEN in AFDELING B en EEN in AFDELING C.

AFDELING A: GEDIGTE

Gesiene gedigte – Beantwoord TWEE vrae.

Ongesiene gedig – Beantwoord die VERPLIGTE vraag.

AFDELING B: ROMAN

Beantwoord EEN vraag.

AFDELING C: DRAMA

Beantwoord EEN vraag.

5. KEUSE VAN VRAE BY AFDELING B (ROMAN) EN AFDELING C (DRAMA):
  - Beantwoord SLEGS die vrae oor die roman en drama wat jy bestudeer het.
  - Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG. As jy die opstelvraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die kontekstuele vraag in AFDELING C beantwoord. As jy die kontekstuele vraag in AFDELING B beantwoord, moet jy die opstelvraag in AFDELING C beantwoord. Gebruik die kontrolelys om jou te help.
6. LENGTE VAN ANTWOORDE
  - Die lengte van die opstel vir die gedig is 250 tot 300 woorde.
  - Die lengte van die opstel vir die roman en drama is 400 tot 450 woorde elk.
  - Die lengte van die antwoorde van die kontekstuele vrae word deur die puntetoekenning van elke vraag bepaal. Beantwoord die vrae bondig en relevant.
7. Volg die opdragte aan die begin van elke afdeling noukeurig.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

9. Beantwoord ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
10. Voorgestelde tydsindeling:
  - AFDELING A: ongeveer 40 minute
  - AFDELING B: ongeveer 55 minute
  - AFDELING C: ongeveer 55 minute
11. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: GEDIGTE			
Voorgeskrewe gedigte: Beantwoord ENIGE TWEE vrae.			
VRAAGNOMMER	VRAAG	PUNTE	BLADSY
1.	“n Paternoster vir Suid-Afrika”	Opstelvraag	10 6
2.	“Op sy branderplank”	Kontekstuele vraag	10 8
3.	“Susan Boyle”	Kontekstuele vraag	10 9
4.	“Briefie aan Madiba”	Kontekstuele vraag	10 10
EN			
Ongesiene gedig: Verplichtend			
5.	“dekonstruksie”	Kontekstuele vraag	10 11
AFDELING B: ROMAN			
Beantwoord EEN vraag.*			
6.	<i>onderwêreld</i>	Opstelvraag	25 13
7.	<i>onderwêreld</i>	Kontekstuele vraag	25 13
8.	<i>Manaka Plek van die Horings</i>	Opstelvraag	25 16
9.	<i>Manaka Plek van die Horings</i>	Kontekstuele vraag	25 16
10.	<i>Vatmaar</i>	Opstelvraag	25 19
11.	<i>Vatmaar</i>	Kontekstuele vraag	25 19
12.	<i>Die kwart-voor-sewe-ielie</i>	Opstelvraag	25 22
13.	<i>Die kwart-voor-sewe-ielie</i>	Kontekstuele vraag	25 22
AFDELING C: DRAMA			
Beantwoord EEN vraag.*			
14.	<i>Krismis van Map Jacobs</i>	Opstelvraag	25 25
15.	<i>Krismis van Map Jacobs</i>	Kontekstuele vraag	25 25
16.	<i>Mis</i>	Opstelvraag	25 28
17.	<i>Mis</i>	Kontekstuele vraag	25 28

*LET WEL: Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEK KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik.

KONTROLELYS

Gebruik die kontrolelys hieronder om te kontroleer of jy die korrekte getal vrae beantwoord het.

AFDELING	VRAAG-NOMMER	GETAL VRAE BEANTWOORD	MERK ✓
A: Gedigte (Voorgeskrewe gedigte)	1–4	2	
A: Gedigte (Ongesiene gedig)	5	1	
B: Roman (Opstel of kontekstueel)	6–13	1	
C: Drama (Opstel of kontekstueel)	14–17	1	
LET WEL: Beantwoord EEN OPSTELVRAAG en EEN KONTEKSTUELE VRAAG in AFDELING B en AFDELING C onderskeidelik.			

AFDELING A: GEDIGTE**VOORGESKREWE GEDIGTE**

Beantwoord ENIGE TWEE vrae.

VRAAG 1: OPSTELVRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord die vraag wat volg.

'n Paternoster vir Suid-Afrika – Lina Spies

1   Here, laat die name geheilig word
2   van al die kinders van die land –

3   van hulle
4   wat modderkoekies gebak het uit sy aarde,
5   dassies skrikgemaak het in sy klowe,
6   wol getrap het in sy krale.

7   Ek het asemloos toegekyk:
8   swart bolywe geboë oor magtelose diere
9   en skerp skêre wat my laat wag het,
10   bang vir die glip-slag, die bloed, die pyn.
11   Maar die swart versigtige hande
12   het selde dieper as die wit geknip
13   en ek kon die lootjies uitdeel
14   want die arbeider was sy loon waardig
15   volgens die aantal wat hy vrygemaak het
16   om ligvoets teen die somerheuwels uit te wei.

17   Maar die bale is lankal toegewerk en weggestuur,
18   die wololie van my voete afgewas,
19   my bene nie meer lam getrap nie.

20   Vergewe ons, die vergeetagtiges, die uitgerustes,
21   soos ons hulle vergewe, die luidrugtiges
22   wat nooit binne die kraal was nie,
23   wat nooit rietperd gery
24   en kaalvoet geloop het nie,

25   en Here, sien ons hande aan:
26   Kyk, om my wit pols is 'n armband van gras;
27   my donker speelmaat het dit kunstig gevleg
28   soos ek nooit kon nie...

29   Aan U behoort die land
30   en die son
31   en die skape van sy weiding

32 Gee ons liefdevolle hande, Heer,
33 en sny U self versigtig aan die belemmerende kleed
34 dat daar nie onnodig bloed verspil nie
35 en deel U self die lootjies uit

[Bron: *Digby Vergenoeg*, 1971]

In hierdie gedig wat as 'n gebed aangebied word, lê die klem op eenheid en verdeeldheid.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 250 tot 300 woorde.

[10]

VRAAG 2: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

Op sy branderplank – Petra Müller

1 Hy waag hom weer teen horisonne.
 2 Die see gooi son in teen sy sonne, maar skuimskuddend
 3 deur die teug vlug hy na vore, hys hom
 4 lugtig teen die stroom uit, en kom
 5 staan-staan strand toe, groen
 6 deursigtig en ook reeds gebore.

*

7 Die seun het see in sy mond. Hy weet
 8 nie of dit bloed of water is nie: uit
 9 spoeg hy dit. Met sy sagte tongpunt voel
 10 hy wortels van sy tande af, en proe die lug
 11 wat sag van land en kruie om hom labberlag.
 12 Hy lig hom van die seeplank af; afwesig
 13 skud hy nou sy kop – 'n blonde rob –
 14 en snuit hom skoon
 15 van wat hy was;

16 'n elegante, goed gesteelde lyf
 17 wat eeue lank reeds
 18 land toe dryf

[Bron: Nuwe Verseboek vir seniors]

2.1 Herlees die titel.

Waarom voldoen strofe 2 nie aan die verwagting wat die titel by die leser skep nie? (1)

2.2 Daar is 'n milieuverskuiwing van strofe 1 na strofe 2. Verduidelik. (2)

2.3 Die gedig het 'n letterlike en mitologiese interpretasie. Bewys die stelling deur na versreël 6 te verwys. (2)

2.4 Watter uitheffingstegnieke word ingespan om die metafoer in strofe 2 te beklemtoon? (3)

2.5 Evalueer die geslaagdheid van die metafoer in strofe 2. (1)

2.6 Is die digsoort gepas as die inhoud van die gedig in ag geneem word? Verduidelik jou antwoord. (1)

[10]

VRAAG 3: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

Susan Boyle – Kobus Grobler

1   daar staan jy inskrywing 43212
 2   voor die pilatusse van Britain's got talent
 3   aangeja soos 'n skaap
 4   misrabel vaal in die lig verguis
 5   die monobrou en die kapsel raam
 6   jou vertelsel van 'n klein Nasaret
 7   Simon spot, skares jou uit:
 8   jy is die grap van die jaar

9   met die eerste woorde van I dreamed a dream
 10   het jy van vernederende vooroordeel
 11   hulle en miljoene ander op Youtube
 12   in ongeloof laat aanskou
 13   hoe jy jare se troeteltalent
 14   aan die hele wêreld skenk

[Bron: *Toulopers, verse vir tieners*]

- 3.1 Die aangesprokene voel aanvanklik onbelangrik. Gee DRIE bewyse uit versreël 1–6 om die stelling te bewys. (3)
- 3.2 Verduidelik waarom die onderstreepte woord in versreël 2 nie met 'n hoofletter geskryf is nie, en verklaar die metafoer. (2)
- 3.3 Identifiseer die klankeffek in versreël 7 en lewer kommentaar oor die effektiwiteit daarvan. (2)
- 3.4 Waarom kan reël 8 as ironies beskou word? (1)
- 3.5 Herlees versreël 8.
 Daar is progressie in die skare se houding teenoor Susan Boyle. Haal die versreël in strofe 2 aan wat hierdie stelling bewys. (1)
- 3.6 Pas die digsoort by die karakter van die aangesprokene? Motiveer. (1)

[10]

VRAAG 4: KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

Briefie aan Madiba – Sandra O’Kelly

- 1 Liewe Madiba, ek skryf die vir jou.
 2 Ek weet jy kry briefies soos my een aan jou.
 3 Ons het nooit ontmoet nie, maar voordat jy groet.
 4 Wil ek jou iets vra, dis iets wat ek moet.
- 5 Gee my jou boeie, ek wil dit dra.
 6 Die merke op jou hande, jou vrese jou vrae
 7 Ek sal dit oppas, dit altyd bewaar.
 8 Eendag met liefde aan my kinders oordra.
- 9 Liewe Madiba, jy sal van my hou.
 10 Ek’s lief vir my land en sy mense en sou
 11 so graag wou kom kuier en net met jou praat.
 12 Oor ditjies en datjies en goed uit my hart.
- 13 Gee my jou drome, ek wil dit sien.
 14 Die prys so betaal om ander te dien.
 15 Ek sal dit koester die wêreld sal weet.
 16 Jou voorbeeld en liefde sal ons nooit vergeet.
- 17 Gee my jou ambag, ek wil dit leer.
 18 Hoe ‘n leier en koning sy mense kan eer.
 19 Ek sal dit beoefen, ek sal dit ken.
 20 Die teerheid en liefde wat ander kan wen.
- 21 Gee my jou drome, ek wil dit sien.
 22 Die prys so betaal om ander te dien.
 23 Ek sal dit koester, die wêreld sal weet.
 24 Jou voorbeeld en liefde sal ons nooit vergeet.
- 25 Liewe Madiba, ek skryf die vir jou.
 26 Ek weet daar’s baie briefies soos my een aan jou.
 27 Ons het nooit ontmoet nie, maar voordat jy groet.
 28 Wil ek jou iets vra, dis iets wat ek moet.

[Bron: Sarah Theron se album *Terug na jou*, uitgegee deur Select Musiek.]

- 4.1 Wie is die spreker in die gedig en wat is die rede vir die korrespondensie? (2)
- 4.2 Verduidelik waarom die aanspreekvorm in die brief ironies is. (1)
- 4.3 Hoe kontrasteer die rymskema in strofe 2 en 3 met die ander strofes in die gedig en waarom is hierdie afwyking in strofe 2 geslaagd? (2)

- 4.4 Die spreker wil Nelson Mandela se nalatenskap vereer. Bewys hierdie stelling deur DRIE frases uit die gedig aan te haal. (3)
- 4.5 Identifiseer die stylfiguur in versreël 10 en 11. (1)
- 4.6 Hoe sou jy die boodskap van die gedig op jou lewe van toepassing maak? (1)
- [10]**

EN

ONGESIENE GEDIG (VERPLIGTEND)**VRAAG 5: KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die gedig hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

dekonstruksie – Fanie Viljoen

1 ek kan ook gedigte skryf
 2 my rekenaar kan hulle sommer uitrits:
 3 reëls uitkots met versteekte boodskappe
 4 koeplette
 5 sonnette
 6 kwatryne
 7 en al daardie ander shit
 8 ek en enjambement is beste buddies so
 9 ek kan sinne laat oorloop van die een
 10 reël
 11 na die volgende
 12 na die volgende
 13 dat dit naderhand vloei soos verf in 'n Pollock-skildery
 14 ek kan selfs verwysings inslot oor goed waarvan die meeste
 15 mense nog nooit in hulle lewe gehoor het nie
 16 asof dit my gedig soveel beter gaan maak as mense moet
 17 google
 18 om die betekenis te begryp
 19 maar ek gaan nie hierdie gedig skryf nie
 20 dis hoekom hierdie reëls binne 3 sekondes gaan self-destruct
 21 3
 22 2
 23 1

[Bron: *Nuwe stemme* 5, Tafelberg-uitgewers, 2013]

- 5.1 Dui die toon van die spreker aan en motiveer of dit geregverdig is. (2)
- 5.2 Watter kritiek word daar deur die spreker oor tradisionele digters gelewer? (3)
- 5.3 Verduidelik die ironie in versreël 4–6 wanneer die uiterlike bou van die gedig in ag geneem word. (1)
- 5.4 Noem TWEE maniere hoe die spreker vir ons beklemtoon dat hy/sy enjambement met gemak kan gebruik. (2)
- 5.5 Gee 'n rede waarom hierdie gedig as 'n vrye vers getipeer kan word. (1)
- 5.6 Evalueer of die spreker se gedig vir jou beter is as die tipe gedigte wat deur hom/haar gekritiseer word. Motiveer. (1)

[10]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: ROMAN

Beantwoord in hierdie afdeling SLEGS EEN vraag oor die roman wat jy bestudeer het.

ONDERWÊRELD – Fanie Viljoen

Beantwoord ÓF VRAAG 6 (opstelvraag) ÓF VRAAG 7 (kontekstuele vraag).

VRAAG 6: ONDERWÊRELD – OPSTELVRAAG

Greg het gedink hy is bulletproof, maar eintlik was hy net 'n pion.

Bespreek die stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]**VRAAG 7: ONDERWÊRELD – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS A

Sy pa kyk na hom. 'n Spiertjie ruk bo-kant sy oog. Die verstarde ooglede beweeg nou.	
Gaan sy pa huil? Hy het hom nog nooit sien huil nie.	
Sy pa vou die pistool toe in die lap. Sy hande bewe.	
“Gaan ... gaan slaap nou, my seun,” stamel hy en trek 'n lessenaarlaai oop.	5
Tydzaam druk hy die pistool daarin. Daarna strek hy sy vingers uit na 'n geel koevert wat op die tafelblad lê. Maar voor hy dit kan raak vat, kyk hy op. Sy gesig is natgehuil.	
Die seun staan net daar, sy een hand steeds op die deurknop.	
‘Dis oukei, ek belowe,” sê sy pa. “Ek ... ek sal nie ...” Die stilte word 'n spons wat die woorde moet indrink. “Jy moet nie vir jou ma vertel nie. Oukei? Dis ons geheim.” Sy mondhoek trek skeef toe hy probeer glimlag. “Gaan slaap nou.”	10
Die seun se hand gly van die deurhandvatsel af en val langs sy sy. Hy sê steeds niks nie, maar binne in hom weerklink sy pa se stem.	15
Toe hy omdraai en kamer toe stap, hoor hy sy pa sê: “Nag. Lekker slaap ...”	
Sy pa sê sy naam, maar hy hoor dit nie. Sy naam los op in die donker. Verdwyn.	
Maar dit is goed so, want jare later sou hy vir homself 'n ander naam kies.	
Een waarmee hy die vrees kon uitdryf. 'n Naam wat sê hoe dit voel om magteloos te wag vir antwoorde en net <u>eggo's</u> uit die onderwêreld in ruil te kry.	20
<u>Ekk-0</u>	

- 7.1 7.1.1 Wie is die seun waarna daar in die bogenoemde teks verwys word? (1)
- 7.1.2 Noem DRIE handeling van die pa wat tot die seun se toenemende ontsteltenis bydra. (3)

- 7.2 Dui op 'n handeling wat veronderstel is om die seun gerus te stel. Watter woorde is teenstrydig daarmee? (2)
- 7.3 As 'n mens die rol van 'n pa in ag neem, is sy versoek in reël 11 geregverdig? Motiveer jou antwoord met TWEE redes. (2)
- 7.4 Herlees reëls 17 en 20.
Skuilname speel 'n belangrike rol. Identifiseer DRIE ander karakters en hul skuilname in hierdie roman. (3)
- 7.5 Wat is die verband tussen die titel van die roman en die gebruik van skuilname? (1)
- 7.6 Die onderstreepte woorde in reël 21 en 23 is 'n deurlopende motief in die roman. Haal EEN woord uit die teks met dieselfde betekenis aan. (1)

EN

TEKS B

Dis hoe vrees voel: Vuur blits deur jou hele lyf, elke senuwee ruk wakker, adrenalien gooi jou gedagtes in snelrat, jou oë sper oop, jou asemhaling hou op en jou borsholte pers saam. En jy hoor dit – jou eie hart. Klop. Klop. Klop.

Ek frons. Wat bedoel hy? Eckardt se stem klink anders as waaraan ek gewoon is. Sy stem het die keer toe hy daardie vrou gebel het om my te wys hoe social engineering werk, ook verander. Nou is die gemoedelikheid waarmee hy my met die hacking gehelp het weg. En in die plek daarvan is daar 'n selfversekerde hardegat arrogansie. 5

Is dit hy?

“Vandag, Greg, gaan jy jou laaste hacking-les by my kry. Sorry om te sê, maar hierdie een is 'n ball breaker.” Hy glimlag weer skeef, maar die glimlag val gou weg en sy gesig word hard. Dis nie die ou wat ek as my vriend leer ken het nie. 10

“Jy het toe die keylogger op jou laprop gekry, nie waar nie? Of moet ek sê iemand anders het dit gekry? Jy het nie 'n clue gehad dat dit op was nie. Jy het nie gedink dat hackers ook gehack kan word nie, nè!” 15

“Wat bedoel jy?”

“Was dit nie in een van my lessies nie?” Eckardt trek sy mond sarkasties. “O, dis reg ja. Ek het daardie een geskip. Hoekom dink jy het ek dit nie vir jou vertel nie, Greg? Take a wild guess!”

“Ek ... ek weet nie ...” 20

- 7.7 Reël 1–3 is 'n herhaling van 'n teksgedeelte wat vroeër in die roman voorkom. Verduidelik die konteks waarin dit vroeër gebruik is en identifiseer in elk van die gevalle watter karakter die emosies beleef het. (3)

- 7.8 In watter ruimte speel TEKS B af? (1)
- 7.9 Herlees die onderstreepte woorde in reël 7 en 8.
Identifiseer 'n vorige keer wat Greg vir Eckardt só opgesom het en verduidelik hoe en waar 'n vriendskap, ten spyte van die vooropgestelde idee, kon begin. (3)
- 7.10 Herlees reël 17.
Verduidelik waarom die gebruik van die verkleinwoord wat Eckardt hier gebruik, gepas is. (1)
- 7.11 Verklaar die dramatiese ironie in TEKS B en gee die funksie daarvan. (2)
- 7.12 Verwys na TEKS A en B. Watter ooreenkoms is daar in die atmosfeer en waarom sou 'n mens kon sê dat TEKS A tot dié oomblik in TEKS B gelei het? (2)
- [25]**

MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – Pieter Pieterse

Beantwoord ÓF VRAAG 8 (opstelvraag) ÓF VRAAG 9 (kontekstuele vraag).

VRAAG 8: MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – OPSTELVRAAG

Newekarakters het 'n invloed op die hoofkarakter.

Toon aan hoe Grace, Griesel du Pisani en Whitey vir Baas beïnvloed om tot die insig te kom dat hy op Manaka moet bly.

Skryf 'n opstel van 400 tot 450 woorde waarin jy dié stelling bespreek.

[25]

VRAAG 9: MANAKA PLEK VAN DIE HORINGS – KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS C

<p>“Dit sal goed wees as jy nou probeer slaap. Jy gaan gesond word.” By die Plek van die Kremetartbome dra ouma Essie en haar dogter Miriam 'n jong vrou uit haar hut. “In die huis van die Profeet van die Bybel sal my kind miskien gesond word,” sê Miriam.</p>	5
<p>Dit is nie vir hulle 'n maklike werk om die vrou met die malaria uit te dra en haar weer op die sleet te laai nie. Ouma Essie is oud en Miriam het net een voet, maar daar is niemand om te help nie. Die mans is by die khuta, die ander vrouens van Mubuyu is op die lande en Sitali, die siek vrou se kind, moet voor die osse staan dat hulle nie skrik nie. Die ander kinders is in die veld by die bokke en die paar beeste. Sitali loop voor die osse uit. By ouma Essie se lapa gaan hy weer staan. Ouma Essie en Miriam laai die vrou af en dra haar tot by die grootste van die drie hutte se deur. Daar moet hulle haar eers op die grond neersit om binne vir haar plek te maak. Die hut is baie vol. Die meubels wat ouma Essie gehad het toe sy nog in die sendingstasie by Manaka gebly het, staan tot teen die grasdak se nok gepak.</p>	10
<p>“Jou broer moet van Lusaka af laat kom word,” sê ouma Essie vir haar kleinseun, meneer Kebbey, toe hy en sy pa van die khuta af terugkom.</p>	15
<p>“Nee, my ma,” huil Miriam. “My kind sal lewe.” “Jos moet laat kom word,” sê ouma Essie.</p>	20

9.1 Wie neem die versorgingsrol in reël 1 waar? (1)

9.2 Waarom tree ouma Essie op Manaka as ‘die Profeet van die Bybel’ op? (1)

9.3 Baas én Griesel kry albei malaria.

In watter opsig hou Baas se malaria vir hom 'n nadelige én 'n voordelige gevolg in? Dink jy dis moontlik dat Griesel se malaria vir Baas positiewe gevolge het? Gee TWEE redes vir jou antwoord. (4)

- 9.4 Watter konfliktsituasie het veroorsaak dat Miriam net een voet het? In watter opsig het dié konfliktsituasie Grace se lewe verander? (2)
- 9.5 Watter tipe verteller is in reëls 11 tot 15 aan die woord? Watter nadeel het dié verteller in hierdie reëls? (2)
- 9.6 By watter geleentheid beteken meneer Kebbey vir Baas iets positiefs? Watter bewys bied die roman dat meneer Kebbey nie altyd kry waarvoor hy hom beywer nie? (2)
- 9.7 Hoekom is dit vir die verloop van die roman belangrik dat meneer Jos hier aan die lesers bekendgestel word? (1)

EN

TEKS D

Ouma Essie het nog nie weer uit die bed opgestaan vandat sy van Ngweze af teruggekom het nie, sê Grace, en vir meneer Kebbey het hulle nog nie weer gesien nie. Miskien sal hulle hom môre sien wanneer die kombes van die nuwe hoofdoena afgehaal word. Die seremonie sal by Mubuyu wees omdat ouma Essie te swak is om Fumi toe te gaan.	5
“Hoekom sal iemand nou skielik vir ouma Essie omgee?” vra Baas. “Dit is die woord wat ons van die khuta af gekry het,” sê Grace. “En meneer Whitey was ook by Manaka toe jy in die veld was,” vertel sy. “Hy het met sy trekker gekom om te hoor hoe dit gaan. Hy weet van die boot wat weg is. Hy sê dat hy nie na die inhuldiging toe kom nie. Hy wil vervoer probeer kry om Mongue toe te gaan. En ouma Essie het 'n boodskap gestuur dat meneer Baas die seremonie moet bywoon.”	10
Die honde se kos is koud. Grace sit die bakke op die grond neer. Die nuwe hondjie val die pap en sous grommend aan. Toe Longwane nader kom, flits die tandjies voor haar neus verby. Grace skep vir die kleintjie sy kos in Brindle se bak oor. Hy eet klaar en dwaal dag lank soos 'n skaduwee al agter Baas en Lady oor die leë werf aan.	15
“Henna ngwenya! Dis 'n kampioen,” sê meneer Johnnie vroegoggend onder die worsboom langs die water waar Baas in sy ma se Bybel sit en lees. Hy het die buffel se horings met sy byltjie uitgeknap ...	20

- 9.8 Wat gee en wat sê Baas later vir Whitey wat Whitey help met sy identiteit? Waarom wil Baas vir Whitey met sy identiteit help? (3)
- 9.9 Gee 'n rede vir ouma Essie se aandrang dat Baas (in reëls 10 en 11) die “seremonie moet bywoon”. (1)
- 9.10 Formuleer die boodskap van die roman na aanleiding van reël 17. Dink jy Baas se optrede in reël 17 lewer bewys daarvan dat sy konflik opgelos is? Gee TWEE redes vir jou antwoord. (3)
- 9.11 Wat doen Baas met Morena se horings? Gee TWEE redes vir Baas se handeling. (3)

9.12 Herlees TEKS C reëls 13 tot 15 en TEKS D reël 6.

Wat is die verband tussen Baas se vraag in TEKS D en ouma Essie se lewensomstandighede in TEKS C? Dink jy die nuwe hoofdoena gaan ouma Essie se omstandighede verander? Motiveer jou antwoord.

(2)
[25]

VATMAAR – AHM Scholtz

Beantwoord ÓF VRAAG 10 (opstelvraag) ÓF VRAAG 11 (kontekstuele vraag).

VRAAG 10: VATMAAR – OPSTELVRAAG

In die roman Vatmaar beleef Tant Wonnie en Oom Chai konflik as gevolg van hulle interaksie met mense.

Skryf 'n opstel van 400 tot 450 woorde waarin jy dié stelling bespreek.

[25]**VRAAG 11: VATMAAR – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS E

... en gaan staan by die koppenent van die kis. Hy het in die swart gesig van sy geliefde Ruth gekyk en in 'n mooi, ryk stem gesing: Rock of Ages, cleft for me, Let me hide myself in Thee ... Al vier verse.

Die kis is toegemaak en op Oom Flip se trollie getel en Ou Swaai het geweet sy moet nie haastig wees nie, die hele Vatmaar loop agter haar aan.

5

Langs die graf het Oom Chai met 'n gebroke stem Nader my God by U begin sing. Vatmaar het die woorde geken en dit gesing asof dit uit een hart kom en asof hulle met die Hemelse Vader van Vatmaar praat. Daarna is die kis laat sak. Oom Chai het 'n paar handevol sand in die graf gegooi en in Engels gesê: Dust tot dust, ashes tot

10

ashes – uit respek vir sy vriend se taal.

Terwyl die graf toegegooi word, het Oom Chai na Oupa Lewies se gesig gekyk, sy hand gevat en hom weggelei. Hulle het mekaar omhels soos net tweeling kan.

Albei het begin huil. Die trane het op die skouers van die twee grysaards gedrup terwyl hulle so staan. Almal het stil geraak. Toe het die twee ou vriende hulle arms laat sak en sonder om na te dink het elkeen sy kakiesakdoek uitgehaal en die ander se gesig afgedroog. Die mense het dit alles doodstil staan en aankyk. Oom Flip het met 'n stadige skud van sy kop gesê: Die liefde ken nie grense nie.

15

- 11.1 Hoekom was die verhouding tussen Oupa Lewies en Ruth (reël 1 en 2) vir daardie tyd buitengewoon? (1)
- 11.2 Hoekom is Oupa Lewies en Ruth uiteindelik op Vatmaar gelukkig? (1)
- 11.3 Noem TWEE voordele wat sy verhouding met Oupa Lewies vir Oom Chai (reël 6) ná die Tweede Vryheidsoorlog ingehou het. (2)
- 11.4 Oom Chai en Oupa Lewies ken mekaar van voor Vatmaar se ontstaan.
- 11.4.1 Hoe dra Oupa Lewies tot Vatmaar se ontstaan by? (1)
- 11.4.2 Watter rol speel Oom Chai in die totstandkoming van Vatmaar as nedersetting? (1)

- 11.5 Oom Chai sing volgens reël 6 in Afrikaans.
Noem TWEE voorbeelde van Oom Chai se betrokkenheid om die Vatmaarkinders in Afrikaans op te voed. (2)
- 11.6 Oom Chai beleef konflik in Vatmaar.
11.6.1 Watter besluit van Oom Chai veroorsaak dat hy die respek van die Vatmaar-inwoners verloor? (1)
11.6.2 Noem TWEE voorbeelde van innerlike konflik wat Oom Chai ervaar as gevolg van dié besluit? (2)
- 11.7 Die twee mans se wedersydse omgee in reëls 12 tot 14 is 'n bewys van die gesindheid wat op Vatmaar heers.
11.7.1 Noem TWEE voorbeelde van ander Vatmaar-inwoners se positiewe optrede teenoor mekaar. (2)
11.7.2 Word Settie September se dade teenoor Tant Wonnie deur omgee gekenmerk? Gee DRIE redes vir jou antwoord. (3)

EN

TEKS F

<p>Miesies Wingrove moet my verskoon, sê Tant Wonnie. Ek het op pad van die Pan af gedink dit sal nou ordentlik wees om huur te betaal vir die dak oor my kop. Die dak behoort aan julle en ek sê dankie met 'n ope hart. Toe haal sy 'n kers uit en steek dit aan en vat die lantern, lig die glas op en blaas die lig uit en gee dit vir Missus Wingrove: Asseblief, aanvaar dit as my dank.</p>	5
<p>Dit was of die twee vroue se harte een was want hulle gevoelens was dieselfde. Ek sê ook baie dankie, het Missus Wingrove gesê. In haar enigheid het Suzan gedink: Die Here is goed, maar nou gee my Ma-Ma dan weg wat Hy vir ons gegee het! Suzan, sê Missus Wingrove, steek asseblief vir jou Antie die lamp op. Toe Suzan vir haar die brandende lantern aangee, sê sy: Dankie. Vat dit vir jou my kind, ook met 'n ope hart.</p>	10
<p>Dankie, Antie Wingrove, het Suzan gesê en die lantern teruggehaak aan die draad waar dit gehang het. Toe het sy die kers met haar vingers uitgesnuit. Want die mense het gesê om 'n kers met jou mond uit te blaas, is om die lig uit die huis uit te blaas. Sy het die vrou omhels en haar van haar stoel af opgelig en gesoen want sy was baie klein. Jy druk my wind uit, het Missus Wingrove laggend gesê. Baie dankie, Antie, het Suzan weer gesê. Ek sal mooi agter dit kyk.</p>	15

- 11.8 Reël 1 verwys na Tant Wonnie.
11.8.1 Wat het gebeur wat dit nou vir Tant Wonnie moontlik gemaak het om huur te betaal? (1)
11.8.2 Op watter TWEE maniere het Settie September se optrede Tant Wonnie bevoordeel? (2)

- 11.9 Watter voorwaarde stel Missus Wingrove vir Tant Wonnies se terugkoop van die huis? (1)
- 11.10 Hoekom is Suzan se dankbaarheid in reëls 15 tot 18 ironies? (1)
- 11.11 Herlees TEKS E reël 15 en 16 asook TEKS F reël 8 en 9.
- 11.11.1 Hoe geld Oom Flip se gedagte dat die liefde nie grense ken nie vir Ma Khumalo en Kenny onderskeidelik? (2)
- 11.11.2 Geld die tema van lyding sonder grense vir Suzan (reël 18) en Harry Look onderskeidelik? Motiveer jou antwoord. (2)
- [25]**

DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – Eleanor Baker

Beantwoord ÓF VRAAG 12 (opstelvraag) ÓF VRAAG 13 (kontekstuele vraag).

VRAAG 12: DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – OPSTELVRAAG

“Die lewe is nie ’n storieboek nie.”

Die teendeel van die Engel se woorde bly vir lank in Iris se lewe waar.

Bespreek hierdie stelling in ’n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]

VRAAG 13: DIE KWART-VOOR-SEWE-LELIE – KONTEKSTUELE VRAAG

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS G

Daar was hierdie man, sien, ’n oujongkêrel, ryk genoeg en aantreklik, ’n Eduard eintlik. Hy het nie vreeslik in meisies belanggestel nie, maar sy jonger broer het. Sy naam was Peter. (My karakters het altyd Engelse of buitelandse name gehad en die verhaal het ook êrens anders afgespeel. Selfs my vrugbare verbeelding kon nie romanties raak onder Suid-Afrika se bakkende son en interne probleme nie.) Ek, of	5
liewers: sy, was nie een van Peter se meisies nie, sy was bloot ’n goeie vriendin. Die meisie by wie hy sy hart kon kom uitpraat. ’n Maat. Maar op ’n gegewe aand kom hy by haar aan, baie laat. Hy het te veel gedrink, kan sy dadelik sien toe sy eers wakker is. (Sy het al geslaap.)	10
“Wat makeer?” vra sy en begin koffie maak.	
Hy trek sy das los en val op haar bed neer. Terwyl hy haar vertel hoe sy meisie hom teleurgestel het en hoe alles die afgelope weke met hom verkeerd gaan, moet ek miskien ’n bietjie agtergrond inskets.	
Sy bly alleen in ’n ateljee-tipe woonstel. Basies net een baie groot vertrek met ’n badkamer êrens op die agtergrond. Wat sy doen, weet ek nie. Iets vaags soos ’n proefleser, in elk geval iets wat sy by die huis kan doen. Miskien was sy selfs ’n skryfster. (Sy was my alter ego en ek was altyd besig om stories te versin.) Ek wou nie tyd mors met wonder waar haar geld vandaan kom en hoe sy dit regkry om brood en melk te koop nie.	15

13.1	Wanneer dink Iris die fiktiewe Peter uit en waarom leef dié karakter nie baie lank nie?	(2)
13.2	Watter onregverdige aanname maak Iris oor die regte Peter wanneer sy hom ontmoet? Hoe bewys die regte Peter haar later verkeerd?	(2)
13.3	Hoe dra Iris se obsessie met haar naam by tot haar innerlike konflik oor die moontlike modelkontrak? Kan Iris se swak selfbeeld aan hierdie obsessie toegeskryf word? Motiveer jou antwoord.	(2)
13.4	Waarheen gaan Iris en die werklike Peter uiteindelik vir ’n sogenaamde romantiese vakansie? Op watter wyse ervaar Iris die milieu daar van die begin af as ’n antiklimaks?	(2)

- 13.5 Wat is die TWEE funksies van Iris se erkenning in die roman dat werklikheid en fiksie in haar lewe oorvleuel? Is die Engel vir Iris 'n fiktiewe karakter? Motiveer jou antwoord. (3)
- 13.6 Gee DRIE verskille tussen Iris en Greta, haar alter ego, se karaktereienskappe. (3)

EN

TEKS H

Die oomblik toe die seremonie verby was en die foto's geneem, het ek my trui weer aangetrek. Peter het nie omgee nie, maar Elsa het in my oor gesis dat 'n bruid nie 'n trui dra nie en hoe kan die mense die mooi rok waardeur as ek dit toewikkel in 'n wolkomers?	
Tydens die onthaal het ek opgekyk na die kerksaal se vensters waardeur die winterson weldadig geskyn het en agter 'n groot rangskikking bestaande uit buite-seisoenlike blomme, het ek die Engel sien staan. Ek het vir hom geglimlag en hy het vir my geknipsoog en sy duim in die lug gehou.	5
“Die Engel is ook hier,” het ek vir Peter gefluister toe almal opstaan om op ons gesondheid te drink.	10
“Het jy hom genooi?” het Peter gevra.	
“Hy kom nie net op uitnodiging nie.”	
“Van wie praat julle nou?” het my nuwe skoonpa gevra, wat aan my ander kant gesit het. Die mense was aan die rondbeweeg en eet en onder die algemene gedruis kon ons praat.	15
Ek het hom reguit in die oë gekyk. “Die Engel.”	
“Is hy hier?” het die oom gevra en oor sy mond gegee.	
“Ja.” Peter het nie saamgepraat nie omdat Ma hom aan die arm beet gehad het en besig was om hom te vertel van Kara se Michel en hoeveel hy nou weeg.	
“Waar?” het die oom gevra en bang rondgekyk.	20
“Agter die blomme. Daar by die venster.”	
Hy het soontoe gekyk en gefrons. “Ek sien niks nie.”	

- 13.7 Iris en Peter se troue is die bewys van nog 'n vooropgestelde idee wat Iris laat vaar het. Bewys die stelling. (1)
- 13.8 Hoekom is Iris se voorkoms by haar eie troue ironies? (1)
- 13.9 In reëls 5 tot 7 staan die Engel op die agtergrond. Hoe sluit dit by die slot van die roman aan? (1)
- 13.10 Noem TWEE insidente vóór die troue en TWEE insidente ná die troue as bewys dat die Engel nie 'n ware beskermengel was nie. (4)
- 13.11 Herlees reël 17 en 18.
- Speel die Engel 'n raadgewende rol in Iris en haar skoonpa se verhouding? Motiveer jou antwoord. (1)

13.12 Herlees reëls 14 tot 16 van TEKS G asook reëls 5 tot 7 van TEKS H.

Hoekom skep Iris fantasiekarakters in TEKS G? Is dit oortuigend dat Iris van Greta ontslae raak, terwyl die Engel in TEKS H steeds deel van Iris se lewe bly? Motiveer jou antwoord deur na Greta en die Engel te verwys.

(3)
[25]

TOTAAL AFDELING B: 25

AFDELING C: DRAMA

Beantwoord in hierdie afdeling SLEGS EEN vraag oor die drama wat jy bestudeer het.

KRISMIS VAN MAP JACOBS – Adam Small

Beantwoord ÓF VRAAG 14 (opstelvraag) ÓF VRAAG 15 (kontekstuele vraag).

VRAAG 14: KRISMIS VAN MAP JACOBS – OPSTELVRAAG

Dit is nodig vir karakters in 'n drama om te verander en as mens te groei. Ons sien dit veral in die lewens van Antie Grootmeisie, Cavernelis, Cyril en Richie.

Bespreek die stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]**VRAAG 15: KRISMIS VAN MAP JACOBS – KONTEKSTUELE VRAAG**

Lees die uittreksels hieronder aandagtig deur en beantwoord die vrae wat volg.

TEKS I

	<i>MAP se ma besoek hom in die tronk. Ons sien vir Map aan die een kant van die dik glas wat gevangenes van hul besoekers skei; Antie Grootmeisie, teenoor hom, aan die anderkant. Grys mure van die tronk rondom. Antie Grootmeisie praat nie. Map is al een wat praat, dán huiwerend, dán met drif.</i>	5
	<i>Stilte.</i>	
MAP:	Ek is nog ôrait, Ma ... 'is Map ... 'is Johnnie ... <i>Sy kyk na hom, knik.</i>	
MAP:	Hoe gaan 'it moet Ma? <i>Sy knik dat dit "goed gaan".</i>	10
MAP:	En moet Blanchie? Sy kom ook nie meer nie ... ek wiet sy't ook altyd skelm gekom, sonner lat haar mense wiet ... <i>Antie Grootmeisie kyk na hom, vol ontsteltenis.</i>	
MAP:	... maar ek verkwalik haar nie ... Die social worker het weer moet my gepraat, sy's nogal vrinnelik ... <i>Sy kyk na hom.</i>	15
MAP:	Miss Africa ... 'n Mens kan nogal moet haar praat. <i>Sy kyk vraend op.</i> <i>Antie Grootmeisie knik.</i>	
MAP:	Sy sê parole is nou due vir my, ek kom yt op die sewende wat nou kom, annermaand ... <i>Antie Grootmeisie kyk lewendig op.</i>	20
MAP:	Annermaand! <i>Sy knik opgewonde.</i> Parole, Ma ... <i>Sy knik weer.</i>	25
	Ek is jammer oor dit alles, Ma ... Ek het al gesê ... Ek het vir Ma al gesê, ek is jammer oor dit alles ... Ek het ge-change hierso in die tronk in. Ma wiet self. (<i>Driftig.</i>) Ek is jammer, maar Ma moet my glo, Ma móét my gló! Ek het ge-change hierso ... <i>Sy skud haar kop hewig om te kenne te gee dat sy "glo".</i>	30

- 15.1 Vir watter misdaad is Map in die tronk en wat het daartoe aanleiding gegee? (2)
- 15.2 Waarom praat Antie Grootmeisie nie in TEKS I nie, maar wel in die ontknoping van die drama? (2)
- 15.3 Ten spyte van Antie Grootmeisie se stilswye neem sy tog deel aan die gesprek. Bewys hierdie stelling met VIER redes. (4)
- 15.4 Evalueer hoe Antie Grootmeisie se stilswye tot Map se karakterontwikkeling bydra. (1)
- 15.5 Herlees reël 8.
Die tweeledigheid van karakters kan regdeur die drama bespeur word. Evalueer die korrektheid van die stelling deur na Map, Blanchie en Cavernelis in jou motivering te verwys. (3)
- 15.6 Herlees reël 11.
Waarom het Blanchie opgehou om vir Map in die tronk te kom kuier? (1)
- 15.7 Verklaar die titel van die drama in jou eie woorde en verduidelik ook hoe reël 21–22 daarby aansluit. (3)

EN

TEKS J

MAP:	Ma! Die band nét so, oompie Paulsen-hulle. .. even hulle, net so, dieselfde ... Map Jacobs, obviously, sal die band nou 'n naam gee, so steer ma' clear van Map Jacobs af, nou ... allerhande ekskusies ... die membership is al vol, die vorms vir die end vannie jaar se competitions is al ingevul ... (<i>Lag.</i>) Even die verskoning: Ons het al klaar 'n sax, as ons net gewiét het jy kom ýt, ou Map, maar ons het nie gewiet nie ... Very sympathetic, almal!	5
	<i>Stilte dan –</i>	
MAP:	Ma! Tommy Sobotker vertel vir my van Blanchie ... van daai wit varke wat haar verlei ... vir Blanchie, Ma ... wat het moet ons gebeur, Ma, moet my en moet haar? (<i>Bewoë.</i>) Ons was same op skool, in die Elsiesrivier ... alles het mooi gelyk, ek het gehou van haar en sy't gehou van my, en toe ... kom al die dinge wat gebeur het ... Wat het moet ons gebéúr, Ma? (<i>Huil amper; dan driftig.</i>) Lyster julle ammal! (<i>Hy spreek die straat aan.</i>) Ek mind nie wat Blanchie gedoen het meanwhile nie, ek mind van niks, even as it waar is sy het 'n abortion gehad van 'n wit vark of van enige iemand ... Here Jesus, wie is ekke om te mind! Apostel George, ja, jy sê vir my, wie is ekke om te mind, ek is soes niks, soes niets ... soes niks ... Niets... (<i>Die straat raas.</i>) 'Is net ... Hoekô avoid jy vir my, Blanchie?... Hoekô avoid sy vir my?... (<i>Dan sagter.</i>) Here! Ma! Apostel George! Hoekô avoid sy vir my ... Ek wil so graag net moet haar práát, net vir haar sê, ek is sorry ... Blanchie ... Ek het shit aangevang ...	10 15 20 25

- 15.8 Wat het aanleiding gegee tot Map se ontsteltenis in TEKS J? (1)
- 15.9 Wat is die naam van die orkes waarna Map in reël 1–8 verwys en waarom kan hul naam hier as ironies gesien word? (2)
- 15.10 Herlees die onderstreepte woorde in reël 16 en 21.
Wat word hierdie teksgedeeltes genoem en waarom word daar deurlopend na die straat in Map se monoloog verwys? (2)
- 15.11 Sou jy vir Blanchie kon vergewe as jy Map was? Motiveer. (1)
- 15.12 Kontrasteer Map se gemoedstoestand in onderskeidelik in TEKS I en TEKS J en verduidelik hoe elke teks se milieu daartoe bydra. (3)
- [25]**

MIS – Reza de Wet

Beantwoord ÓF VRAAG 16 (opstelvraag) ÓF VRAAG 17 (kontekstuele vraag).

VRAAG 16: MIS – OPSTELVRAAG

Meisie se karakterontwikkeling dra by tot haar uiteindelijke lot.

Bespreek hierdie stelling in 'n opstel van 400 tot 450 woorde.

[25]

VRAAG 17: MIS – KONTEKSTUELE VRAAG.

Lees die onderstaande uittreksels en beantwoord die vrae wat daarop volg.

TEKS K

	<i>GERTIE volg MIEM. Hulle verdwyn deur die gangdeur. Die KONSTABEL sit. Doodstil. MEISIE is ongemaklik en vroetel met haar hande.</i>	
MEISIE:	<i>(na 'n stilte) Ek is jammer.</i>	
KONSTABEL:	<i>En waarom, Juffrou?</i>	5
MEISIE:	<i>Ek weet nie wat om te sê nie. Ek is nie gewoon aan mense nie.</i>	
KONSTABEL:	<i>Werklik Juffrou? Kry u nie besoekers nie? En ... waarom nie? So 'n aantreklike, jong dame?</i>	
MEISIE:	<i>Ek weet ... nie. (Kort stilte) Ek dink dis oor die mis.</i>	
KONSTABEL:	<i>Die mis, Juffrou?</i>	10
MEISIE:	<i>Daar's baie mis op die werf. Groot hope mis. Soos hooimiede. Alle soorte. <u>Beesmis. Perdemis. Varkmis.</u> Aan die begin van elke maand bring die boere hulle mis. Lorries en waens vol mis. Aan die einde van die maand word dit in sakke gesit (<i>Wys na die sakke</i>) en ons verkoop dit. Vir bemesting (<i>Kort stilte</i>) My ma sê dit hou ons aan die lewe. Die mis. (<i>Skielik hard, byna histeries</i>) Maar dit stink! (<i>Skielik skaam</i>) U ... ruik dit seker ook?</i>	15
KONSTABEL:	<i>Dit pla my nie, Juffrou.</i>	
MEISIE:	<i>Vanaand ruik dit nie so sterk nie, want dis koud en alles is toe. Maar in die somer is dit baie erg. Die stank ... en die vieslike vlieë. Swerms vlieë. En brommers. Groot, blink brommers. (<i>Stilte</i>) Ek ... het roosbome voor my venster geplant. (<i>Stilte</i>) En dis hoekom ... niemand wil kom kuier nie. Dit ruik so aaklig. En wie sou nou tee wou drink? Die vlieë het mis aan hulle pote. Hulle loop op die tertjies en val in die melk. (<i>Kort stilte. Sy glimlag</i>) Laas jaar het Danie Venter kom kuier. Een Sondag. Die wind het reg gewaai. Die wind het die vlieë weggewaai en die huis het geruik na rose.</i>	20
		25

17.1 Op watter dag speel die drama af?

(1)

- 17.2 Herlees die onderstreepte woorde in reël 12. Watter ander betekenismoontlikhede is daar wat met die titel van die drama verband hou? (4)
- 17.3 Konstabel probeer in die bogenoemde teksgedeelte Meisie se guns wen. Bewys hierdie stelling met DRIE voorbeelde van hoe hy te werk gaan. (3)
- 17.4 Herlees reël 24.
Verduidelik die parallel wat daar met dié beeld en Meisie se lewe getrek kan word. (2)
- 17.5 Is dit geregverdig om te sê dat elk van die vroue in die drama 'n ander verwagting van Konstabel koester? Motiveer jou antwoord. (3)

EN

TEKS L

MEISIE:	(Maak die 'gaatjie' met duim en voorvinger en loer daardeur) Eers die een oog en toe die ander. (Stilte. Verwonderd asof sy weer sien) Ek sien 'n man met lang, swart hare en blink mantel. Daar's ook 'n meisie. Hy wys 'n saag vir die mense en roep iemand nader om te voel hoe skerp dit is. Oom vet Soon kom voel en almal lag, want hy sny sy vinger. Die man wys na 'n lang kis en klap dan die deksel oop. Die meisie soebat en smeek, sy val op haar knieë voor die man. Hy gryp haar polse en sleep haar na die kis. Hy gooi haar in en maak die deksel toe. Haar kop steek diékant uit en haar voete daaikant. Sy lyk baie bang. Die man begin saag en saag en saag. Die meisie skree. Die saag is vol bloed en die kis is middeldeer, maar haar kop roer nog én haar voete. Die man gooi sy mantel oor die kis en sê toorwoorde. Hy haal sy mantel af en maak die deksel oop. (Oorstelp van vreugde) Die meisie spring uit en alles is reg, sy's weer heel! Die mense skree en fluit. Sy sprei haar arms oop. (lig haar arms op en glimlag) <u>Die man maak 'n kou oop en voëls vlieg uit.</u> Alle soorte met baie kleure. Hulle hang in die lug bokant haar. (Lyk skielik droewig. Laat haar arms stadig sak. Die geluid van die wind hou op.) Toe voel ek 'n hand op my skouer. Dit was my ma. Sy het haar japon gedra en haar hare was nog ingedraai. Sy't die tuinhokkie gehoor toe ek uitgaan en gekyk of alles reg is. My ma het my goed grootgemaak. En elke jaar het sy my belet om sirkus toe te gaan. Ek was ongehoorsaam.	5 10 15 20
---------	---	---------------------

- 17.6 Benoem die teksgedeelte in reël 1 en verduidelik Meisie se handeling. (2)
- 17.7 Watter stylfiguur word in reël 11 gebruik om Meisie se ervaring van die sirkus in te kleur? (1)

- 17.8 Herlees die onderstreepte woorde in reël 16–17.
Evalueer of hierdie woorde 'n voorbode vir die ontknoping van die drama is al dan nie. Motiveer. (1)
- 17.9 Watter woorde en handeling dui onderskeidelik die antiklimaks in Meisie se monoloog aan? (2)
- 17.10 Reël 23–24 is 'n duidelike bewys vir die leser dat Meisie al vir jare deur haar ma gemanipuleer word. Identifiseer maniere waarop Miem haar manipuleer en onder watter vaandel doen sy dit? (3)
- 17.11 Meisie en Miem heg uiteenlopende waarde aan die sirkus. Wat beteken die sirkus vir elk van hul. (2)
- 17.12 Meisie se gemoed verskil van TEKS K na TEKS L. Hoe dra Meisie se twee monoloë tot haar uiteindelijke lot by? (1)

[25]

TOTAAL AFDELING C: 25
GROOTTOTAAL: 80